

BİLGİLENDİRME - FATURA ALACAĞINDA VADE

Fatura

Vergi Usul Kanunu madde 229'da tanımlandığı üzere fatura, “satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.” Ticari alım satım ilişkilerinde oldukça önemli bir yere sahip olan faturanın içeriği, düzeni ve özellikleri yine Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Her ne kadar faturanın tanımı, içeriği ve özellikleri Vergi Usul Kanunu ile düzenlenmiş olsa da, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”)’nda da faturadan bahsedilmiştir. Buna göre, TTK madde 21 uyarınca ticari işletmesi bağlamında bir mal satmış, üretmiş, bir iş görmüş veya bir menfaat sağlamış olan tacirden, diğer taraf, kendisine bir fatura verilmesini ve bedeli ödenmiş ise bunun da faturada gösterilmesini isteyebilir. İşbu kanun metninden yola çıkarak, faturanın sözleşmesel bir ilişkiye dayanarak düzenlendiği söylenebilecektir.

Aynı maddenin devamında, faturanın içeriğine, tebliğ alındığı tarihten itibaren sekiz gün içinde itiraz edilebileceği düzenlenmiştir. Faturayı alan kişi, aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılacaktır.

Faturanın vade tarihi ve bu kapsamda temerrüt ise, taraflar arasındaki sözleşme türüne ve sözleşmede ödeme gününün belirlenip belirlenmediğine göre değişmekle birlikte, faiz başlangıç tarihinin tespit edilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Türk Borçlar Kanunu (“TBK”) Madde 117 Uyarınca Temerrüt

Fatura, içeriğine itiraz edilmiş olsun veya olmasın, yalnızca tebliğ edilmekle muaccel olmayacaktır. Faturayı tebliğ alan borçlu, alacaklının ihtarıyla temerrüde düşecektir. Anılan husus TBK'nın 117. maddesi ile düzenlenmiştir.

Bu durumda, borçluya ihtarname gönderilmeden başlatılan icra takibinde, takip tarihinden öncesi için faiz talep edilemeyecek, borçlu icra takibi ile temerrüde düşürülmüş sayılacaktır.

Mal ve Hizmet Tedarikinde Temerrüt

Mal ve hizmet tedariki sözleşmelerine istinaden düzenlenen faturalar için geç ödemenin sonuçları TTK'nın 1530. Maddesi ile düzenlenmiştir. Buna göre;

Sözleşmede Ödeme Gününün Belirlenmiş Olması Halinde;

Ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşecektir.

Sözleşmede Ödeme Gününün Belirlenmemiş Olması Halinde;

Sözleşmede ödeme günü veya süresi belirtilmemişse borçlu aşağıdaki sürelerin sonunda ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşecektir:

- Faturanın veya eş değer ödeme talebinin borçlu tarafından alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda.
- Faturanın veya eş değer ödeme talebinin alınma tarihi belirsizse mal veya hizmetin teslim alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda.
- Borçlu faturayı veya eş değer ödeme talebini mal veya hizmetin tesliminden önce almışsa, mal veya hizmetin teslim tarihini takip eden otuz günlük sürenin sonunda.

Kanunda veya sözleşmede, mal veya hizmetin kabul veya gözden geçirme usulünün öngörüldüğü hâllerde, borçlu, faturayı veya eş değer ödeme talebini, kabul veya gözden geçirmenin gerçekleştiği tarihte veya bu tarihten daha önce almışsa, bu tarihten sonraki otuz günlük sürenin sonunda. (Kabul veya gözden geçirme için sözleşmede öngörülen süre, mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz günü aşıyor ve bu durum alacaklının aleyhine ağır bir haksızlık oluşturuyorsa, kabul veya gözden geçirme süresi mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz gün olarak kabul edilecektir.)

Taraflar her ne kadar ödeme süresini sözleşme ile kararlaştırabiliyor olsalar da belirlenecek bu süreye kanun tarafından sınırlama getirilmiştir. Sözleşmede öngörülen ödeme süresi, faturanın veya eş değer ödeme talebinin veya mal veya hizmetin alındığı veya mal veya hizmetin gözden geçirme ve kabul usulünün tamamlandığı tarihten itibaren en fazla altmış gün olabilecektir.

Sonuç olarak, mal ve hizmet tedarikine ilişkin sözleşmelerde, yukarıda belirtilen sürelerin sonunda ihtara gerek kalmaksızın borçlu temerrüde düşecek ve bu tarihten itibaren faiz talep edilebilecektir.